

Το Συμβούλιο Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής «Φωνή», έχει την ευθύνη να συντονίζει όλες τις ενέργειες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Εγκλήματα από τα πλέον ειδεχθή που μπορούν να διαπραχθούν σε μια κοινωνία.

Το πρώτο πράγμα που χάνει κάποιος ζώντας στο φόβο και στην ανασφάλεια, είναι τη «Φωνή» του. Το πραγματικό «στοίχημα» το οποίο έχει να κερδίσει μια κοινωνία είναι το πώς θα προστατεύσει ή καλύτερα πώς θα θωρακίσει τα παιδιά της, ώστε να μην πέσουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Η Εθνική Στρατηγική είναι η μέθοδος με την οποία, ως Κράτος και ως κοινωνία, θα δώσουμε «Φωνή» στα παιδιά και στους απροστάτευτους νέους, βοηθώντας τους να σπάσουν τη σιωπή.

Η Εθνική Στρατηγική είναι το εργαλείο με το οποίο, θα ωριμάσουμε και θα εκπαιδευτούμε για να κάνουμε το επόμενο βήμα. Θα καταστεί η «Φωνή» της πρόληψης αλλά και της θεραπείας, μέσω της γνώσης και της εκπαίδευσης. Θα είναι η «Φωνή» της συζήτησης και αναγνώρισης αυτού του προβλήματος.

Θα δώσει «Φωνή» σε όλους όσους θέλουν να συμμετέχουν σε αυτή και σε όλους όσους εμπλέκονται στη ζωή των παιδιών. Στους γονείς, ιατρούς, φροντιστές, εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, σύμβουλους, ψυχολόγους, αστυνομικούς, δικηγόρους, αθλητικούς προπονητές και άλλους και η «Φωνή» τους θα ακούγεται μέσω της εκπαίδευσης στα σχολεία, στο διαδίκτυο, στα σπίτια, σε κάθε μέσο επικοινωνίας. Σε κάθε τομέα και σε κάθε φορέα.

Θα δώσει πίσω στα θύματα τη «Φωνή» τους και διά μέσου αυτής, την αξιοπρέπεια τους και τα εχέγγυα για να προχωρήσουν μπροστά, απελευθερωμένα από την τραυματική εμπειρία που βίωσαν. Θα γνωρίζουν πλέον, ότι θα μπορούν να εκφράσουν τις απορίες τους. Θα μπορούν να εκφράσουν τον πόνο τους. Θα μπορούν να περιγράψουν τις εμπειρίες τους. Θα μπορούν να ζητήσουν βοήθεια.

Για περισσότερα μπειτε στην ιστοσελίδα μας στο www.foni.org.cy

Γονείς και σωστός χειρισμός

Το παιδί σου δεν έχει κάνει κάτι λάθος

Πώς μπορώ να αναγνωρίσω αν το παιδί μου κακοποιείται; Υπάρχουν ενδείξεις; Σημάδια; Τι κάνω αν μού αποκαλύψει σεξουαλική κακοποίηση; Κάνε το πιο σημαντικό βήμα για να προχωρήσετε μαζί, μπροστά. Ζήτησε βοήθεια.

Τι είναι η σεξουαλική κακοποίηση;

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού μπορεί να περιλαμβάνει κάθε είδους σωματικής (π.χ., άγγιγμα) και μη σωματικής δραστηριότητας (π.χ. επίδειξη πορνογραφικού υλικού). Η σεξουαλική κακοποίηση γίνεται από ενήλικα άτομα σε ανήλικα, κάτω της ηλικίας συναίνεσης, αλλά και από παιδιά σε παιδιά και μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου. Στην Κύπρο η ηλικία συναίνεσης για σεξουαλική επαφή είναι στα 17.

Οποιαδήποτε σεξουαλική σχέση μεταξύ ενός ενήλικα και ενός ανηλίκου κάτω της ηλικίας συναίνεσης αποτελεί ποινικό αδίκημα, εκτός εάν η διαφορά ηλικίας τους είναι λιγότερη των 3 χρόνων. Για παράδειγμα, επιτρέπονται οι σεξουαλικές δραστηριότητες/σχέσεις **15χρονου με 18χρονο και 16χρονου με 19χρονο, εφόσον πάντοτε δεν είναι αποτέλεσμα κακοποίησης, βίας, εκμετάλλευσης ή εξαναγκασμού.**

Στις περιπτώσεις όπου εμπλέκονται σε σεξουαλικές δραστηριότητες ανήλικοι, δηλαδή κάτω των 18 ετών και κάτω από την ηλικία συναίνεσης, δηλαδή 17

ετών, τότε οι πράξεις τους εξαιρούνται από τη Νομοθεσία και δεν θεωρούνται ως ποινικό αδίκημα, εάν και εφόσον, τα εμπλεκόμενα παιδιά **είναι άνω των 13 ετών**, η διαφορά μεταξύ των δύο δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια ή βρίσκονται στο πλαίσιο γάμου. **Εννοείται ότι για να θεωρούνται αυτές οι σχέσεις εντός των εξαιρέσεων, τα παιδιά πρέπει να έχουν παρόμοια ηλικία και παρόμοιο βαθμό ψυχολογικής και σωματικής ανάπτυξης ή ωριμότητας και οι δραστηριότητες τους δεν πρέπει να περιλαμβάνουν οποιαδήποτε κακοποίηση ή βία ή εκμετάλλευση ή εξαναγκασμό.**

Τι λέει ο νόμος;

Η Κυπριακή Δημοκρατία εισήγαγε τον Νόμο για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας, Νόμος 91(I)/2014:

Ένα άτομο θεωρείται ποινικά υπεύθυνο εάν αυτό εξαναγκάσει ή προκαλέσει ένα παιδί:

- Σε συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες.
- Σε εκτέλεση σεξουαλικής πράξης με τρίτο πρόσωπο.
- Να είναι μάρτυρας σεξουαλικών δραστηριοτήτων ή φωτογραφιών.
- Σε συμμετοχή σε πορνογραφικές δραστηριότητες (ζωντανά ή μέσω διαδικτύου).
- Σε συμμετοχή σε παιδική πορνεία.

Επίσης, ένα άτομο θεωρείται ποινικά υπεύθυνο εάν:

- Αποκτά / έχει πρόσβαση / διανέμει, διαδίδει ή μεταδίδει / έχει στην κατοχή του υλικό παιδικής πορνογραφίας ή παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο απόκτησης τέτοιου υλικού.
- Παρακολουθεί πορνογραφικές παραστάσεις παιδικής πορνογραφίας ζωντανά ή με άλλα μέσα.
- Παραλείπει να καταγγείλει στις αρμόδιες αρχές περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού η οποία πέφτει στην αντίληψή του.

Ποιες είναι οι μορφές της σεξουαλικής κακοποίησης;

Δεν είναι απαραίτητο να εμπλέκεται πράξη διείσδυσης, βίας, πόνος ή ακόμη και άγγιγμα, για να θεωρείται μια πράξη ως σεξουαλική κακοποίηση. Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών μπορεί να περιλαμβάνει σωματική και μη σωματική δραστηριότητα.

A) Μερικά παραδείγματα πράξεων με σωματική δραστηριότητα (αγγίγματα) περιλαμβάνουν:

- Άγγιγμα στα γεννητικά όργανα του παιδιού ή /και στα άλλα ιδιωτικά μέρη του σώματος.
- Εξαναγκασμός ενός παιδιού να αγγίξει τα γεννητικά όργανα κάποιου άλλου ατόμου, ενήλικα ή ανήλικου.
- Εξαναγκασμός ενός παιδιού να παίξει σεξουαλικά παιχνίδια ή να έχει σεξουαλική επαφή, βάζοντας αντικείμενα ή μέρη του σώματος (όπως τα δάχτυλα, τη γλώσσα ή το πέος) μέσα στον κόλπο, στο στόμα ή στον πρωκτό του παιδιού.
- Εξαναγκασμός του παιδιού να συμμετάσχει στην παραγωγή πορνογραφικού υλικού με τη χρήση φωτογραφιών ή και βίντεο

B) Μερικά παραδείγματα πράξεων μη σωματικής δραστηριότητας (χωρίς αγγίγματα) περιλαμβάνουν:

- Έκθεση του παιδιού σε πορνογραφικό υλικό.
- Σκόπιμη έκθεση των γεννητικών οργάνων ενός ενήλικα σε ένα παιδί.
- Φωτογράφιση ενός παιδιού σε σεξουαλικές στάσεις.
- Ενθάρρυνση ή εξαναγκασμός του παιδιού να παρακολουθεί ή να ακούει σεξουαλικές πράξεις.
- Παρακολούθηση, με ανάρμοστο τρόπο, ενός παιδιού, όταν γδύνεται ή όταν κάνει μπάνιο.
- Υπάρχει, επίσης, το σοβαρό και αυξανόμενο πρόβλημα των ανθρώπων που παράγουν και 'κατεβάζουν' (download) υλικό παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο με σεξουαλικές απεικονίσεις παιδιών (φωτογραφίες ή/και βίντεο). Όποιος παρακολουθεί εικόνες παιδικής κακοποίησης, θεωρείται ωςάν να συμμετέχει στην κακοποίηση του παιδιού.
- πίεση στο παιδί για εμπλοκή του σε σεξουαλικές δραστηριότητες
- ενθάρρυνση στο παιδί να παρακολουθήσει σεξουαλικές δραστηριότητες.
- Πίεση στο παιδί για γυμνή φωτογράφιση

Πώς το διαδίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σεξουαλική κακοποίηση;

Σεξουαλική κακοποίηση και εκφοβιστικές συμπεριφορές παρουσιάζονται συχνά σε ηλεκτρονικούς χώρους συνομιλίας (chatrooms) καθώς και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση ανηλίκου μέσω του διαδικτύου ή ακόμη και κινητού τηλεφώνου περιλαμβάνει όλα τα πιο κάτω, με σεξουαλικό περιεχόμενο ή υπονοούμενο:

- 1) την κοροϊδία του ανηλίκου σε κάποιο chatroom,
- 2) τη λήψη αισχρών, εκφοβιστικών και προσβλητικών μηνυμάτων,
- 3) τη λήψη αισχρού/υβριστικού υλικού κατά τη διάρκεια συνομιλιών,
- 4) την κοροϊδία του ανηλίκου από άτομο, που έχει φτιάξει ένα ψεύτικο προφίλ και το χρησιμοποιεί ως μέσο για να τον εξευτελίζει,
- 5) τη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων, χωρίς την άδεια του ανηλίκου,
- 6) τον αποκλεισμό του ανηλίκου από κάποια ομάδα ή ηλεκτρονική δραστηριότητα.

Οι δράστες, που πιθανόν να υπήρξαν οι ίδιοι θύματα εκφοβισμού ή κακοποίησης, μπορεί να τρέφουν αισθήματα ζήλιας και εκδίκησης προς το θύμα τους, να δυσκολεύονται να εκφράσουν με υγιή τρόπο τα συναισθήματά τους και γενικά, επιδιώκουν την εκμετάλλευση του ανηλίκου. Ενδεχομένως και να διατηρούν διάφορους διαδικτυακούς λογαριασμούς.

Το διαδίκτυο επίσης μπορεί να αποτελέσει δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ του θύτη και του θύματος.

Δυστυχώς πλέον υπάρχει και ο αυξανόμενος κίνδυνος διαδικτυακής άγρας ενός παιδιού γνωστό ως «grooming». Το grooming αφορά την προσπάθεια για δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης από έναν ενήλικα με ένα παιδί με κύριο σκοπό την από κοινού συνάντησή τους ή με σκοπό την σεξουαλική πράξη μαζί του ή την παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας ή τη σεξουαλική εκμετάλλευση του παιδιού.

Κάποιες φορές, οι δράστες εμφανίζονται με πλαστή ταυτότητα, παριστάνοντας ότι είναι οι ίδιοι παιδιά, ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του παιδιού ή ακόμα και να διατηρήσει την ταυτότητα του προσποιούμενος ότι έχει παρόμοια ενδιαφέροντα με το παιδί.

Αυτό συνήθως επιτυγχάνεται με επίδειξη ενδιαφέροντος προς τον ανήλικο και απόδοση προνομίων στον ανήλικο. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια παραδείγματα:

- Κολακείες και προσφορά ευκαιριών για δουλειά μοντέλου, ειδικά σε νέες κοπέλες,
- Υποσχέσεις για συναντήσεις με διασημότητες και προσφορά δώρων,
- Θετική προσοχή ή συμπάθεια, όταν ο ανήλικος συζητά για προβλήματά του,
- Υποστήριξη του σε διάφορα θέματα που αφορούν στις σχέσεις του με άλλους.

Η Διαδικτυακή Άγρα Ανηλίκων περιλαμβάνει:

α) Επίδειξη πορνογραφικού υλικού στον ανήλικο (σε κάποιες περιπτώσεις η διαδικτυακή άγρα ανηλίκων μπορεί να επιφέρει την δια ζώσης σεξουαλική κακοποίηση).

β) Προσπάθεια μεταφοράς του θέματος συζήτησης σε πορνογραφικό περιεχόμενο.

γ) Προσπάθεια του ενήλικα να αποσπάσει προσωπικές φωτογραφίες του ανηλίκου.

Οι δράστες αρχίζουν συζητήσεις με τα πιθανά θύματα με σκοπό να αναπτύξουν σχέση εμπιστοσύνης με αυτά και να αποσπάσουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τον τόπο διαμονής τους, τα

ενδιαφέροντα, τα χόμπι και τις σεξουαλικές τους εμπειρίες. Οι συζητήσεις μπορεί να διαρκέσουν ημέρες, εβδομάδες, ακόμη και μήνες, μέχρι ο δράστης να αποκτήσει την εμπιστοσύνη του παιδιού.

Πώς μπορεί ένα παιδί να γίνει αντικείμενο διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης ή/και εκμετάλλευσης ή/και άγρας;

Ένα παιδί μπορεί να πέσει θύμα εκμετάλλευσης στο διαδίκτυο, χωρίς να υπάρξει συνάντηση διά ζώσης ή σωματική επαφή. Για παράδειγμα, ο δράστης θα μπορούσε να ζητήσει από το θύμα να στείλει γυμνές φωτογραφίες ή να τελέσει σεξουαλικές πράξεις μπροστά σε διαδικτυακή κάμερα και να στείλει τις εικόνες σε άλλους. Έχοντας κερδίσει ο δράστης την εμπιστοσύνη του παιδιού στο διαδίκτυο, ίσως του προτείνει να συναντηθούν διά ζώσης.

Επιπλέον, οι δράστες μπορεί να προσφύγουν σε απειλές, στην περίπτωση που το παιδί δεν ανταποκριθεί στα αιτήματά τους ή σταματήσει να ανταποκρίνεται μετά από την απόσπαση κάποιων πληροφοριών.

Πιθανές ενδείξεις διαδικτυακής θυματοποίησης παιδιού

Όποια μορφή κι αν έχει η αποπλάνηση ανηλίκου, πολλά νεαρά θύματα νιώθουν ευθύνη και ενοχές που συνέβη και δυσκολεύονται να ζητήσουν βοήθεια. Σε μερικές περιπτώσεις, ίσως να μην συνειδητοποιούν καν πως ό,τι συμβαίνει είναι κακοποίηση και μπορεί να πιστεύουν ότι έχουν σχέση με τον δράστη, έχοντας φτάσει να νιώθουν «κοντά του» και να τον εμπιστεύονται. Πιθανές ενδείξεις ότι ένας ανήλικος είναι θύμα Διαδικτυακής Κακοποίησης ή Διαδικτυακής Άγρας Ανηλίκων:

- Εκδηλώνει αλλαγή στη συμπεριφορά (συχνές μεταπτώσεις στη διάθεση, μειωμένη ανοχή σε υποδείξεις/εισηγήσεις, έπαρση ή μειωμένη αυτοπεποίθηση).
- Απασχολείται πολύ χρόνο με το διαδίκτυο.
- Ζητάει να είναι μόνος του, όταν έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Αλλάζει βιαστικά ιστοσελίδες, όταν κάποιος άλλος κινείται προς το μέρος του.
- Δεν εκμυστηρεύεται/συζητά/αναφέρει πράγματα από την καθημερινότητά του.
- Είναι απαθής στο τι συμβαίνει γύρω του.
- Παρουσιάζει πτώση στη σχολική επίδοση.
- Παρουσιάζει δυσκολίες στον ύπνο.
- Έχει μειωμένη όρεξη για φαγητό και δραστηριότητες.

Κάθε ένα από τα πιο πάνω σημεία δεν υποδηλώνει ότι ένα παιδί κακοποιείται σεξουαλικά, αλλά η παρουσία πολλών επιβάλλει να διερωτηθούμε για πιθανά προβλήματα ή δυσκολίες που βιώνει το παιδί και να εξετάσουμε το ενδεχόμενο να καλέσουμε βοήθεια.

Πώς μπορώ να αναγνωρίσω αν το παιδί μου κακοποιείται; Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις/σημάδια;

Εάν παρατηρηθούν απότομες ή ξαφνικές αλλαγές στη συμπεριφορά του παιδιού, αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη, η οποία απαιτεί την προσοχή σας. Δεν αποτελεί απαραίτητα ή αποκλειστικά ένδειξη σεξουαλικής κακοποίησης, αλλά σημάδι ότι κάτι συμβαίνει στο οποίο πρέπει να ανταποκριθείτε.

Παραδείγματα αλλαγών/ενδείξεων συμπεριφοράς:

- Είναι υπερβολικά ευαίσθητο ή κλαίει με μη χαρακτηριστικό τρόπο, όταν το αφήνεις.
- Έχει δυσκολίες στον ύπνο, δε θέλει να πάει στο κρεβάτι, έχει εφιάλτες, φόβο του σκοταδιού.
- Παρουσιάζει διατροφικές διαταραχές, αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες (τρώει πολύ αργά, πολύ γρήγορα).
- Παλινδρομεί σε προηγούμενες ανώριμες συμπεριφορές (πιπιλάει το δάκτυλο, βρέχει το κρεβάτι).
- Αντιμετωπίζει προβλήματα στο σχολείο: θέματα πειθαρχίας, φτωχή συγκέντρωση, αλλαγή στην επίδοση.
- Έχει υπερβολικό φόβο για συγκεκριμένο πρόσωπο ή μέρος.
- Απομονώνεται.
- Παρουσιάζει ξαφνικές και ανεξήγητες αλλαγές στη διάθεση.
- Έχει δυσκολία να εστιάσει την προσοχή του, απώλεια ενδιαφέροντος και μειωμένη συμμετοχή σε δραστηριότητες που παλιότερα το ενδιέφεραν και το χαροποιούσαν.
- Γίνεται ασυνήθιστα μυστικοπαθές.
- Μιλάει για έναν νέο, μεγαλύτερο φίλο.
- Βρίσκεται με ανεξήγητα χρήματα ή δώρα.
- Αποφεύγει, αλλάζει θέμα, όταν τού κάνεις ερωτήσεις ή έχει απώλεια μνήμης.
- Μπορεί να εκδηλώνει τάσεις φυγής
- Δε θέλει να είναι μόνο με ένα συγκεκριμένο παιδί ή νεαρό άτομο.

Ένα παιδί που πιθανόν κακοποιείται ή έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά, ίσως υιοθετήσει ενήλικες συμπεριφορές όσον αφορά, στη σεξουαλική συμπεριφορά

τόσο προς συνομήλικους του όσο και προς ενήλικες, Παραδείγματα μη κατάλληλων σεξουαλικών συμπεριφορών:

- Ενεργεί με ακατάλληλο σεξουαλικό τρόπο σε παιχνίδια ή αντικείμενα.
- Επιζητεί σεξουαλικό ερεθισμό. Υπερβολικό άγγιγμα ή αυνανισμός σε δημόσιο χώρο.
- Χρησιμοποιεί λεξιλόγιο που δεν είναι κατάλληλο για την ηλικία του.
- Για να αναφερθεί στα μέρη του σώματος, χρησιμοποιεί, ξαφνικά, νέες λέξεις, οι οποίες παραπέμπουν στο λεξιλόγιο ενός ενήλικα.
- Παίρνει πρωτοβουλία για μη κατάλληλη σεξουαλική προσέγγιση με άλλα παιδιά.
- Παροτρύνει άλλα παιδιά να συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις και γενικότερα συμπεριφέρεται με σεξουαλικά σαηγευτικό τρόπο.
- Τοποθετεί πράγματα στο δικό του αιδούο/κόλπο ή πρωκτό.
- Παρουσιάζεται σεξουαλικά επιθετικό ή /και θυματοποιεί τους συνομήλικούς του ή μικρότερα παιδιά.
- Δείχνει ασυνήθιστο ενδιαφέρον ή αποφυγή σεξουαλικών ιδεών και υλικού.

Μπορεί επίσης να υπάρξουν και σωματικές ενδείξεις για το ότι το παιδί σας κακοποιείται σεξουαλικά. Αυτές είναι συνήθως σπάνιες και είναι σημαντικό πάντοτε να υπάρχει ιατρική γνωμάτευση.

Παραδείγματα σωματικών ενδείξεων:

- Δυσφορία, πόνος, αιμορραγία, σημάδια, μώλωπες γύρω από τα γεννητικά όργανα, τον πρωκτό ή το στόμα.
- Αλλαγή χρώματος, φαγούρα, εκκρίσεις, μυρωδιά σε γεννητικά όργανα.
- Επίμονος ή επαναλαμβανόμενος πόνος κατά την ούρηση ή/ και την αφόδευση.

- Συνεχιζόμενες μολύνσεις του ουροποιητικού συστήματος.
- Ατυχήματα ενούρησης που δεν σχετίζονται με την εκπαίδευση τουαλέτας.
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, εγκυμοσύνη.
- Γενικά παράπονα υγείας, χρόνιος πονοκέφαλος, πόνοι στο στομάχι, στον λαιμό.

Κάθε ένα από τα πιο πάνω παραδείγματα σημαδιών δεν υποδηλώνει ότι ένα παιδί κακοποιείται σεξουαλικά, αλλά η παρουσία τους επιβάλλει να διερωτηθείτε για πιθανά προβλήματα ή δυσκολίες που βιώνει το παιδί.

Υπάρχουν παιδιά/έφηβοι που κακοποιούν σεξουαλικά άλλα παιδιά; Γιατί συμβαίνει αυτό;

Συμβαίνει η σεξουαλική κακοποίηση να εμφανίζεται στις συμπεριφορές μεταξύ ανηλίκων. Τα παιδιά, ιδιαίτερα τα μικρότερα, μπορούν να συμμετάσχουν σε ακατάλληλες αλληλεπιδράσεις, χωρίς να κατανοούν τον βλαβερό αντίκτυπο που έχουν στους άλλους. Για τον λόγο αυτό, είναι πιο χρήσιμο να μιλάμε για σεξουαλικά «επιβλαβή» συμπεριφορά ενός παιδιού και όχι σεξουαλικά «καταχρηστική» συμπεριφορά. Χρησιμοποιείται ο όρος σεξουαλικά «επιβλαβής» συμπεριφορά σε περιπτώσεις παιδιών μικρής ηλικίας, που μπορεί να συμμετάσχουν σε ακατάλληλες αλληλεπιδράσεις, χωρίς να κατανοούν τον βλαβερό αντίκτυπο που έχουν στους άλλους.

Οι λόγοι για τους οποίους τα παιδιά συμπεριφέρονται με σεξουαλικό τρόπο προς άλλα παιδιά ή ακόμα και βλάπτουν σεξουαλικά άλλα παιδιά είναι συχνά ποικίλοι, περίπλοκοι και τις περισσότερες φορές μη εμφανείς. Σε κάποιες περιπτώσεις οι λόγοι αυτοί, πιθανόν να σχετίζονται με συναισθηματικούς

παράγοντες τούς οποίους το παιδί που τούς βιώνει δεν μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά. Επίσης κάποια παιδιά μπορεί να έχουν γίνει μάρτυρες σωματικής ή συναισθηματικής βίας ή πιθανόν να έχουν εκτεθεί σε σεξουαλικού περιεχομένου ηλεκτρονικά παιχνίδια ή ταινίες που τούς προκαλούν σύγχυση. Όποιοι και αν είναι οι λόγοι, θα πρέπει να έχουμε κατά νου, πως ένα παιδί που κακοποιεί σεξουαλικά ένα άλλο παιδί χρειάζεται την ίδια στήριξη και καθοδήγηση με το παιδί που θυματοποιείται.

Τι να κάνω στην περίπτωση που υποψιάζομαι ότι το παιδί μου κακοποιήθηκε σεξουαλικά ή εμπλέκεται στη σεξουαλική κακοποίηση ενός άλλου παιδιού;

Ένα από τα δυσκολότερα πράγματα για τους γονείς, είναι να ανακαλύψουν ότι το παιδί τους μπορεί να έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά από κάποιο άλλο παιδί ή ότι το παιδί τους εμπλέκεται το ίδιο σε σεξουαλική επιβλαβή συμπεριφορά με άλλο παιδί. Σε αυτήν την περίπτωση, η άρνηση, ο θυμός και το σοκ είναι φυσιολογικές αντιδράσεις. Αν όμως δεν ανταποκριθείτε γρήγορα και με ευαισθησία, το αποτέλεσμα για το σύνολο της οικογένειας μπορεί να είναι καταστροφικό.

Για τον λόγο αυτό, είναι ζωτικής σημασίας να απευθυνθείτε για συμβουλές, σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε, το συντομότερο, εάν υποψιάξετε ότι κάτι δεν πάει καλά.

Πατήστε στην ιστοσελίδα www.foni.org.cy στο «Ζήτα Βοήθεια». Θα συνδεθείτε αμέσως, είτε τηλεφωνικώς είτε με chat, με επαγγελματίες οι οποίοι θα μπορέσουν να σας βοηθήσουν. Μπορείτε να το κάνετε και ανώνυμα εάν αυτό επιθυμείτε.

Η έγκαιρη βοήθεια για το παιδί ή το νεαρό άτομο και την οικογένειά του μπορούν να κάνουν πραγματικά τη διαφορά. Τα στοιχεία δείχνουν ότι όσο πιο νωρίς πάρουν βοήθεια τα παιδιά, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να τα εμποδίσουμε να προχωρήσουν σε μη επιτρεπτές συμπεριφορές και τόσο πιο ικανά καθίστανται να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες, που χρειάζονται για να ελέγχουν τη συμπεριφορά τους.

Τι να κάνω αν το παιδί μου ή άλλο παιδί, μου αποκαλύψει κακοποίηση;

Σε περίπτωση που το παιδί σας ή άλλο παιδί, σας αποκαλύψει κακοποίηση είναι σημαντικό να το ακούσετε προσεκτικά και να ελέγξετε την αντίδραση σας. Μην διορθώσετε τη γλώσσα που χρησιμοποιεί, αφήστε το να περιγράψει ελεύθερα.

Είναι πολύ σημαντικό να μην θυμώσετε μαζί του. Να θυμάστε ότι δεν έκανε τίποτα λάθος. ΜΗΝ ανακρίνετε το παιδί σας και μην το ρωτήσετε τι συνέβη, τότε και με ποιόν. Αντιθέτως, απενοχοποιείστε το και καθησυχάστε το («Δεν ευθύνεσαι/φταις εσύ γι' αυτό που σου συνέβηκε»).

Πιστέψετε και δώστε ιδιαίτερη προσοχή στο παιδί. Ακόμα και αν σας ακούγεται κάτι περίεργο, ακόμα και αν κάποια από τα πράγματα που λέγονται δεν ισχύουν, είναι σημαντικό να δείξετε ότι το πιστεύετε, για να μπορέσει να συνεχίσει την αφήγησή του. Αυτό που σας αποκαλύπτει είναι πολύ σημαντικό για το ίδιο το παιδί, ακόμα και αν δεν είναι περιστατικό σεξουαλικής κακοποίησης, γι' αυτό και πρέπει να αφιερώσετε όσο χρόνο χρειάζεται το ίδιο το παιδί, για να εκφραστεί.

Τα μικρά παιδιά έχουν μικρή ή καθόλου αντίληψη του χρόνου και αντιλαμβάνονται ορολογίες και φράσεις με διαφορετικό τρόπο. Ενθαρρύνετε το παιδί να εκφραστεί με δικά του λόγια και μιλάτε και εσείς με απλό και κατανοητό τρόπο.

- **Ακούστε προσεκτικά το παιδί**

- Είναι σημαντικό να κρατήσετε ουδέτερη στάση, αφού το παιδί έχει ιδιαίτερη σχέση με τον δράστη και μπορεί να φοβάται να μιλήσει, για να μην τον θέσει σε κίνδυνο.
- Αποφύγετε οποιεσδήποτε φράσεις που μπορεί να κάνουν το παιδί να σκεφτεί ότι είσαστε επικριτικοί (π.χ., «Γιατί δεν είπες όχι;», «Γιατί δε μίλησες πιο νωρίς;», «Μα, δέχθηκες το δώρο του;» κ.λπ.).
- Προσπαθήστε να «μπείτε», όσο είναι δυνατόν, στη θέση του παιδιού, ανάλογα και με το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται για να μπορέσετε να αντιληφθείτε τυχόν περιορισμούς, που μπορεί να αντιμετωπίζει το παιδί, ώστε να μπορέσετε να ανταποκριθείτε ανάλογα.
- Ακούτε το παιδί και μιλάτε όσο το δυνατόν λιγότερο. Όταν επιλέξετε να μιλήσετε, εκφραστείτε με τρόπο υποστηρικτικό και καθησυχαστικό για το παιδί, παρά με ερωτήσεις.
- Προσπαθήστε να ακούσετε, χωρίς να κάνετε οποιεσδήποτε υποθέσεις, αν έγινε ή αν δεν έγινε κακοποίηση, για να μην υποβάλετε στο παιδί τις δικές σας σκέψεις.
- Ρωτάτε συγκεκριμένα, και μόνο αν χρειαστεί, για να βοηθήσουμε το παιδί να μιλήσει (π.χ., «Σε άγγιξε σε μέρος που δε σου άρεσε/ που απαγορεύεται ή που σε έκανε να νιώσεις άβολα;», «Σου ζήτησε κάποιος να κρατήσεις κάτι μυστικό;»).

- Αν το παιδί φορτιστεί συναισθηματικά, δώστε του χρόνο, για να μπορέσει να συνεχίσει, όταν είναι έτοιμο.

Επαινέστε το παιδί σας για την αποκάλυψη του, για το θάρρος που χρειάστηκε να επιδείξει λέγοντας σας τι του συμβαίνει και δείξτε του αγάπη και φροντίδα. Είναι σημαντικό για ένα παιδί να νιώσει ότι ο ενήλικας το πιστεύει. Διαβεβαιώστε το ότι έπραξε σωστά που ανέφερε το γεγονός.

Προσπαθήστε να μην είστε αναστατωμένοι μπροστά του, αφού τα παιδιά εύκολα μπορούν να αισθανθούν ένοχα. Μην βγάλετε συμπεράσματα που βασίζονται σε λιγосτές ή ασαφείς πληροφορίες και διαβεβαιώστε το παιδί σας ότι θα κάνετε κάτι γι' αυτό.

Αποφύγετε να δώσετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να τηρήσετε (π.χ. «δεν θα το πω σε κανέναν», «δεν θα ξαναδείξω τον θύτη», κ.α.) και καταγγείλετε αμέσως το περιστατικό στον πλησιέστερο αστυνομικό σταθμό.

Σε περίπτωση που χρειάζεστε περαιτέρω καθοδήγηση για το πώς να στηρίξετε το παιδί σας,

πατήστε στην ιστοσελίδα www.foni.org.cy στο «Ζήτα Βοήθεια». Θα συνδεθείτε αμέσως, είτε τηλεφωνικώς είτε με chat, με επαγγελματίες οι οποίοι θα μπορέσουν να σας βοηθήσουν. Μπορείτε να το κάνετε και ανώνυμα εάν αυτό επιθυμείτε.

Είναι σημαντικό να γνωρίζετε, ότι η παράλειψη καταγγελίας στις αρμόδιες αρχές από άτομο που γνωρίζει για σεξουαλική κακοποίηση παιδιού αποτελεί ποινικό αδίκημα, το οποίο μπορεί να τιμωρηθεί και με έως 15 χρόνων φυλάκιση. Για αυτό εάν πιστεύετε ότι ένα παιδί κακοποιείται σεξουαλικά τότε

άμεσα θα πρέπει να προχωρήσετε στην αναφορά του περιστατικού στις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους.

Πού μπορώ να απευθυνθώ για βοήθεια σε περίπτωση που το παιδί μου ή άλλο παιδί, μου αποκαλύψει ότι κακοποιείται ή κακοποιήθηκε;

Η καταγγελία μπορεί να γίνει στον τοπικό αστυνομικό σταθμό ή στο Αρχηγείο της Αστυνομίας (τηλ. 22808442). Επίσης μπορεί να γίνει αναφορά και στα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας.

Οι πιο πάνω υπηρεσίες αφού λάβουν την αναφορά θα παραπέμψουν την περίπτωση στο Σπίτι του Παιδιού, το οποίο διαχειρίζεται περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης ενάντια στα παιδιά. Εκεί, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί, θα μπορέσουν να σας καθοδηγήσουν σε σχέση με τη στήριξη που χρειάζεστε να λάβετε εσείς και το παιδί σας.

Το Σπίτι του Παιδιού

Όταν καταγγελθεί ένα περιστατικό η Αστυνομία ή οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας θα διευθετήσουν να μεταβεί το παιδί στο Σπίτι του Παιδιού. Εκεί θα το υποδεχθεί μία ομάδα ανθρώπων που εργάζονται συνέχεια με περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης. Ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, αστυνομικοί και γιατροί κάτω από την ίδια στέγη, θα συνεργαστούν για να προστατεύσουν το παιδί και να το βοηθήσουν να ανταπεξέλθει στο τραύμα που έχει βιώσει.

Είναι ένας χώρος ασφαλής με ανθρώπους που στόχο έχουν να προστατεύσουν και να στηρίξουν το παιδί. Με τη βοήθεια και τη στήριξη τους, αλλά και με τη δική σας δύναμη και ανθεκτικότητα το παιδί θα μπορέσει να ξεπεράσει αυτό που του συνέβη και να προχωρήσει μπροστά.